



Listopadowa Niepodległość 1918

Wykonały: Magdalena Sęk, Dominika Kuźmińska

Koniec I wojny - klęska Austro-Węgier i Niemiec.

I wojna światowa trwała od 28 lipca 1914 do 11 listopada 1918 roku pomiędzy Trójporozumieniem (Wielką Brytanią, Francją, Rosją, Serbią, Japonią, Włochami i Stanami Zjednoczonymi), a państwami centralnymi, Trójprzymierzem (Austro-Węgrami, Niemcami wspieranymi przez Imperium Osmańskie i Bułgarię). Był to największy zbrojny konflikt w Europie, od czasów wojen napoleońskich. Wojnę zakończyła klęska państw centralnych.





Utworzenie Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie.

- Polska Komisja Likwidacyjna (PKL) została powołana 28 października 1918 r. w Krakowie w odpowiedzi na proces rozpadu państwa austro-węgierskiego. Jej nazwa wzięła się od głównego zadania, które wykonywała czyli likwidacji stosunków państwowo-prawnych łączących Galicję z Austro-Węgrami. Miała zapewnić utrzymanie bezpieczeństwa i spokoju do czasu utworzenia niepodległego państwa polskiego. Jej zadaniem było również opanowanie chaosu oraz stworzenie załóżków polskiej armii i zabezpieczenie wojskowych i cywilnych magazynów opuszczanych przez Austriaków.

Utworzenie Tymczasowego Rządu Ludowego w Lublinie.

- Tymczasowy Rząd Ludowy w Lublinie jest znany też jako rząd Ignacego Daszyńskiego. Został utworzony w Lublinie, w nocy z 6 na 7 listopada 1918r.. Siedzibą rządu stał się pałac Lubomirskich. Tam też miało miejsce jego pierwsze posiedzenie. 12 listopada Ignacy Daszyński przekazał władzę Józefowi Piłsudskiemu.

REPUBLIKA POLSKA TYMCZASOWY RZĄD LUDOWY.

Obywatele!

Reakcyjne i ugodowe rządy Rady Regencyjnej zostały przez Lud Polski obalone. Z polecenia stronnictw ludowych i socjalistycznych b. Królestwa i Galicji ogłaszamy się za

Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej,

ujmując w swoje ręce pełnię władzy do chwili zwołania Sejmu Ustawodawczego.

Komendantem naczelnym wszystkich wojsk polskich mianujemy zastępcę J. PIŁSUDSKIEGO, pułkownika EDWARDA RYDZA-ŚMIGŁEGO.

TYMCZASOWY RZĄD LUDOWY REPUBLIKI POLSKIEJ:

Tomasz Arciszewski,	Juljan Poniatowski,
Ignacy Daszyński,	Wacław Sieroszewski,
Medard Downarowicz,	Błażej Stolarski,
Gabryel Dubiel,	Stanisław Thugutt,
Marjan Malinowski,	Wincenty Witos,
Jędrzej Moraczewski,	Bronisław Ziemecki.
Tomasz Nocznicki,	

Lublin--Kraków d. 7 Listopada 1918 r.

Piłsudski wraca z niewoli do Warszawy.

- 10 listopada 1918 roku w niedzielny poranek na ówczesnym Dworcu Wiedeńskim (okolice dzisiejszego dworca Warszawa-Śródmieście) zatrzymał się pociąg, którym po 16 miesiącach pobytu w niemieckim więzieniu w Magdeburgu wrócił do Warszawy Józef Piłsudski.



Rada regeneracyjna przekazuje władzę Piłsudskiemu

- 11 listopada 1918 Rada Regencyjna przekazała zwierzchnią władzę wojskową oraz naczelne dowództwo nad wojskiem polskim Józefowi Piłsudskiemu
- Trzy dni później Rada Regencyjna rozwiązała się przekazując całość władzy zwierzchniej Naczelnemu Wodzowi Wojsk Polskich Józefowi Piłsudskiemu.



Rozbrajanie Niemców i Austriaków.

- Po wojnie Polacy chcieli pozbyć się okupantów ze swoich terenów.
- Na części ziem polskich usuwanie i rozbrajanie zaborczej administracji wymagało jedynie silnego nacisku. Austriacy wycofywali się praktycznie bez większych strat po stronie polskiej.
- Rozbrajanie Niemców przeszło mniej spokojnie
- W zamian za możliwość bezpiecznego opuszczenia Warszawy zażądano od Niemców oddania łączności telefonicznej i telegraficznej, parku kolejowego oraz sprzętu wojskowego wraz z bronią. Zgodzili się oni na ten układ. W praktyce rozbrajanie ich okazało się o wiele trudniejsze. Stale dochodziło do incydentów.



Piłsudski wysyła depeszę notyfikującą powstanie państwa polskiego.

- 16 listopada Piłsudski wysłał depeszę iskrową notyfikującą powstanie państwa polskiego
- Wysłał ją do rządów: Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji, Włoch, Japonii, Niemiec oraz „wszystkich państw wojujących i neutralnych”

DEPEZA ISKROWA NOTYFIKUJĄCA POWSTANIE PAŃSTWA POLSKIEGO

(16-go listopada 1918 r.)

Depesza niżej przytoczona, wysłana drogą radiową, była pierwszym aktem Państwa Polskiego w stosunku do państw obcych.

Ponieważ w dniu wysłania depeszy gabinet Daszyńskiego nie był utworzony, żadnego właściwie rządu nie było jeszcze, a funkcja Tytusa Filipowicza pod względem formalnym nie była określona, podajemy akt notyfikujący powstanie Państwa Polskiego, mimo że jest «kontrasygnowany».

Tekst podajemy według «Monitora Polskiego» z dnia 18 listopada 1918 r.

Do P. Prezydenta Stanów Zjednoczonych,
Do Królewskiego Rządu Angielskiego,
Do Rządu Rzeczypospolitej Francuskiej,
Do Królewskiego Rządu Włoskiego,
Do Cesarskiego Rządu Japońskiego,
Do Rządu Rzeczypospolitej Niemieckiej i do Rządów
wszystkich Państw wojujących i Neutralnych.

Jako Wódz Naczelny Armii Polskiej, pragnę notyfikować rządowi i narodowi wojującym i neutralnym istnienie Państwa Polskiego Niepodległego, obejmującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski.

Sytuacja polityczna w Polsce i jarzmo okupacji nie pozwoliły dotychczas narodowi polskiemu wypowiedzieć się swobodnie o swym losie. Dzięki zmianom, które nastąpiły wskutek świetnych zwycięstw armii sprzymierzonych — wznowiecie niepodległości i suwerenności Polski staje się odtąd faktem dokonanym.

Państwo Polskie powstaje z woli całego narodu i opiera się na podstawach demokratycznych. Rząd Polski zastąpi panowanie przemocy, która przez sto czterdzieści lat ciążyła nad losami Polski — przez ustrój, zbudowany na porządku i sprawiedliwości. Opierając się na Armii Polskiej pod moją komendą, mam nadzieję, że odtąd żadna armia obca nie wkroczy do Polski, nim nie wyrazimy w tej sprawie formalnej woli naszej. Jestem przekonany, że potężne demokracje Zachodu udzielą swej pomocy i braterskiego poparcia Polskiej Rzeczypospolitej Odrodzonej i Niepodległej.

Wódz Naczelny
Za Ministra Spraw Zewnętrznych Piłsudski.
Filipowicz.

Warszawa, dn. 16-go listopada 1918 r.

Utworzenie rządu Jędrzeja Moraczewskiego

- 17 listopada 1918 Józef Piłsudski utworzył gabinet pod kierownictwem Jędrzeja Moraczewskiego (formalnie Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej)
- Gabinet Moraczewskiego ogłosił m.in. powszechne prawo wyborcze, ustanowił ośmiogodzinny dzień pracy, zagwarantował legalność związków zawodowych i prawo do strajku, wprowadził inspekcję pracy oraz ubezpieczenia chorobowe.
- Rząd ustąpił 16 stycznia 1919 roku.



Ogłoszenie zasad wyborów do Sejmu.



- 28 listopada 1918 ustanowiono dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.
- Ordynacja wyborcza dla Sejmu Ustawodawczego była oparta na demokratycznych zasadach tzw. pięcioprzymiotnikowego prawa wyborczego.
- 26 stycznia 1919 doszło do pierwszych wyborów do Sejmu Ustawodawczego na podstawie tego dekretu.

Źródła:

- <https://twojahistoria.pl/encyklopedia/kalendarium/co-sie-zdarzylo-11-listopada/>
- <https://ciekawostkihistoryczne.pl/2018/11/14/ilu-polakow-zginelo-rozbrajajac-niemcow-w-listopadzie-1918-roku/>
- <https://pamietajskadjestes.pl/artukul/depesza-notyfikujaca-powstanie-panstwa-polskiego>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Wybory_parlamentarne_w_Polsce_w_1919_roku
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Rz%C4%85d_J%C4%99drzeja_Moraczewskiego
- <http://polska-zbrojna.pl/home/articleshow/26840?t=Powrot-Komendanta>
- <https://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/lublin-1918-tymczasowy-rzad-ludowy-republiki-polskiej/>
- <http://www.bg.agh.edu.pl/KBP/PKL.php>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/I_wojna_%C5%9Bwiatowa

Dziękujemy za
uwagę:)